

Det gamle Hus.

Der var omme i Gaden et gammelt, gammelt Hus, det var næsten tre Hundrede Aar, det kunde man læse sig til paa Bjælken, hvor Aarstallet var skaaret ud tillige med Tulipaner og Humleranker; der stod hele Vers bogstaverede som i gamle Dage, og over hvert Vindue var der i Bjælken snittet et Ansigt, som vrængede; den ene Etage gik et langt Stykke ud over den anden, og lige under Taget var en Blyrende med Dragehoved; Regnvandet skulde løbe ud af Gabet, men det løb ud af Maven, for der var Hul paa Renden.

Alle de andre Huse i Gaden vare saa ny og saa nette, med store Ruder og glatte Vægge, man kunde nok se, at de vilde ikke have noget at gøre med det gamle Hus; de tænkte nok: »Hvor længe skal det Skrummel staa til Spektakel her i Gaden; saa løber Karnappen saaledes ud, at ingen fra vore Vinduer kan se, hvad der sker i den Kant; Trappen er saa

bred som til et Slot og saa høj som til et Kirketaarn. Jerngelænderet ser jo ud som Døren til en gammel Begravelse, og saa har det Messingknapper. Det er flovt!«

Lige over for i Gaden var ogsaa ny og nette Huse, og de tænkte som de andre, men ved Vinduet her sad en lille Dreng med friske, røde Kinder, med klare, straalende Øjne, han syntes rigtignok bedst om det gamle Hus, og det baade i Solskin og i Maaneskin. Og saa han over paa Muren, hvor Kalken var gaaet af, saa kunde han sidde og udfinde der alle de underligste Billeder, akkurat hvorledes Gaden havde set ud før med Trapper, Karnapper og spidse Gavle; han kunde se Soldater med Hellebarder, og Tagrender, der løb om som Drager og Lindorme. — Det var rigtignok et Hus at se paa! og derovre boede en gammel Mand, som gik i Skægs Bukser, havde en Kjole med store Messingknapper og en Paryk, som man kunde se var en virkelig Paryk. Hver Morgen kom der til ham en gammel Karl, som ryddede op og gik Ærinder, ellers var den gamle Mand i de Skægs Bukser ganske alene i det gamle Hus; imellem kom han hen til Vinduesruden og saa ud, og den lille Dreng nikkede til ham, og den gamle Mand nikkede igen, og saa vare de bekendte, og saa vare de Venner, skønt de aldrig havde talt med hinanden, men det kunde da ogsaa være det samme.

Den lille Dreng hørte sine Forældre sige: »Den gamle Mand derovre har det meget godt, men han er saa skrækkelig ene!«

Næste Søndag tog den lille Dreng og svøbte noget ind i et Stykke Papir, gik ned i Porten, og da han, som gik Ærinder, kom forbi, sagde han til ham: »Hør! vil du bringe den gamle Mand derovre dette fra mig! jeg har to Tinsoldater, dette er den ene; han skal have den, for jeg veed, han er saa skrækkelig ene.«

Og den gamle Karl saa ganske fornøjet ud, nikkede og bar Tinsoldaten over i det gamle Hus. Siden kom der Bud, om den lille Dreng ikke havde Lyst til selv at komme over at gøre Besøg, og det fik han Lov til af sine Forældre, og saa kom han over i det gamle Hus.

Og Messingknapperne paa Trappegelænderet skinnede meget stærkere end ellers, man skulde tro, at de vare polerede i Anledning af Besøget, og det var, som om de udskaarne Trompetere — for der var udskaaret i Døren Trompetere, som stod i Tulipanerne — blæste af alle Kræfter, Kinderne saa meget tykkere ud end før. Jo de blæste: »Tratteratra! den lille Dreng kommer! tratteratra!« — og saa gik Døren op. Hele Gangen var behængt med gamle Portrætter, Riddere i Harnisk og Fruer i Silkekjoler; og Harniskerne raslede, og Silkekjolerne raslede. — Og saa kom der en Trappe, den gik et stort Stykke opad og et lille Stykke ned — og saa var man paa en Altan, der rigtignok var meget skrøbelig, med store Huller og lange Sprækker, men der skød Græs og Blade op af dem alle sammen, for hele Altanen uden for Gaarden og Muren var bevokset med saa meget Grønt, det saa ud som en Have, men det var kun en Altan. Her stod gamle Urtepotter, som havde Ansigt og Æselører; Blomsterne, de vokste nu, ligesom de vilde. I den ene Potte løb det over alle Bredder med Nelliker, det vil sige med det grønne, Skud ved Skud, og ganske tydeligt sagde det: »Luften har klappet mig, Solen har kysset mig og lovet mig en lille Blomst paa Søndag, en lille Blomst paa Søndag!«

Og saa kom de ind i et Kammer, hvor Væggene vare med Svinelæders Betræk, og der var trykt Guldblomster paa.

»Forgyldning forgaar,
men Svinelæder bestaar!«

sagde Væggene.

Og der stod Lænestole saa højryggede, saa udskaarne, og med Arme paa begge Sider. »Sid ned! sid ned!« sagde de; »uh, hvor det knager i mig! nu faar jeg nok Gigt ligesom det gamle Skab! Gigt i Ryggen, uh!«

Og saa kom den lille Dreng ind i Stuen, hvor Karnappen var, og hvor den gamle Mand sad.

»Tak for Tinsoldaten, min lille Ven!« sagde den gamle Mand. »Og Tak fordi du kommer over til mig!«

»Tak! Tak!« eller »Knak! Knak!« sagde det i alle Møblerne;

de vare saa mange, at de næsten stod hverandre i Vejen for at se den lille Dreng.

Og midt paa Væggen hang et Skilderi med en dejlig Dame, saa ung, saa glad, men ganske klædt paa som i gamle Dage, med Pudder i Haaret og Klæder, som stod stive; hun sagde hverken »Tak« eller »Knak«, men saa med sine milde Øjne paa den lille Dreng, som straks spurgte den gamle Mand: »Hvor har du faaet hende?«

»Omme hos Marskandiseren!« sagde den gamle Mand, »der hænge saa mange Billeder; ingen kender eller bryder sig om dem, for Personerne ere begravede alle sammen, men i gamle Dage har jeg kendt hende, og nu har hun været død og borte i et halvt Hundrede Aar.«

Og under Skilderiet hang bag Glas en Buket visne Blomster; de vare vist ogsaa et halvt Hundrede Aar, saa gamle saa de ud. Og Perpendiklen paa det store Ur gik frem og tilbage, og Viseren drejede, og alting i Stuen blev endnu ældre, men det mærkede de ikke.

»De sige hjemme,« sagde den lille Dreng, »at du er saa skrækkelig ene!«

»Oh,« sagde han, »de gamle Tanker, med hvad de kunne føre med sig, komme og besøge mig, og nu kommer du ogsaa! — Jeg har det meget godt!«

Og saa tog han ned af Hylden en Bog med Billeder, der var hele lange Optog, de forunderligste Kareter, som man ikke ser dem nu til Dags, Soldater som Kløver Knægt og Borgere med vajende Faner; Skrædderne havde deres med en Saks, som blev holdt af to Løver, og Skomagerne deres uden Støvle, men med en Ørn, som havde to Hoveder, for Skomagerne maa have alting saaledes, at de kunne sige: Det er et Par. — Jo, det var en Billedbog!

Og den gamle Mand gik ind i den anden Stue for at hente Syltetøj, Æbler og Nødder; — der var rigtignok velsignet ovre i det gamle Hus.

»Jeg kan ikke holde det ud!« sagde Tinsoldaten som stod paa Dragkisten; »her er saa ensomt og saa sørgeligt; nej, naar man har været i Familieliv, kan man ikke vænne sig til

dette her! — Jeg kan ikke holde det ud! den hele Dag er saa lang, og Aftenen er endnu længer! her er slet ikke som ovre hos dig, hvor din Fader og Moder talte saa fornøjede, og hvor du og alle I søde Børn gjorde saadant et dejligt Spektakel. Nej, hvor den gamle Mand har det ensomt! tror du, han faar Kys? tror du, han faar milde Øjne eller Juletræ? Han faar ikke noget, uden Begravelse! — jeg kan ikke holde det ud!«

»Du maa ikke tage det saa sørgeligt!« sagde den lille Dreng, »jeg synes, her er saa dejligt, og alle de gamle Tanker, med hvad de kunne føre med sig, komme jo og gøre Besøg!«

»Ja, dem ser jeg ikke, og dem kender jeg ikke!« sagde Tinsoldaten, »jeg kan ikke holde det ud!«

»Det maa du!« sagde den lille Dreng.

Og den gamle Mand kom med det mest fornøjede Ansigt, det dejligste Syltetøj, Æbler og Nødder, og saa tænkte den lille Dreng ikke paa Tinsoldaten.

Lykkelig og fornøjet kom den lille Dreng hjem, og der gik Dage, og der gik Uger, og der blev nikket til det gamle Hus og fra det gamle Hus, og saa kom den lille Dreng derover igen.

Og de udskaarne Trompetere blæste: »Tratteratra! der er den lille Dreng! tratteratra!« og Sværd og Rustning paa Ridderbillederne raslede, og Silkekjolerne raslede, Svinelæderet talte, og de gamle Stole havde Gigt i Ryggen: »Av!« det var akkurat ligesom første Gang, for derovre var den ene Dag og Time ligesom den anden.

»Jeg kan ikke holde det ud!« sagde Tinsoldaten, »jeg har grædt Tin! her er alt for sørgeligt! lad mig heller gaa i Krig og miste Arme og Ben! det er dog en Forandring. Jeg kan ikke holde det ud! — nu veed jeg, hvad det er at have Besøg af sine gamle Tanker, med hvad de kunne føre med! jeg har haft Besøg af mine, og du kan tro, det er ingen Fornøjelse i Længden, jeg var til sidst nær ved at springe ned af Dragkisten. Alle I derovre i Huset saa jeg saa tydeligt, som om I virkelig var her; det var igen den Søndag Morgen, som du veed nok! Alle I Børn stod foran Bordet og sang eders

Psalme, som I synge den hver Morgen; I stod andægtige med foldede Hænder, og Fader og Moder vare lige saa højtidelige, og saa gik Døren op, og den lille Søster Maria, som ikke er to Aar endnu, og som altid danser, naar hun hører Musik

eller Sang, hvad Slags det endogsaa er, blev sat ind, — hun skulde det nu ikke, — og saa begyndte hun at danse, men kunde ikke komme i Takt, for Tonerne vare saa lange, og saa stod hun først paa det ene Ben og hældede Hovedet helt forover, og saa paa det andet Ben og hældede Hovedet helt forover, men det vilde ikke slaa til. I stod meget alvorlige, alle sammen, skønt det var nok svært, men jeg lo indvendig, og derfor faldt jeg ned af Bordet og fik en Bule, som jeg endnu gaar med, for det var ikke ret af mig at le. Men det hele gaar nu igen inden i mig, og alt hvad jeg saadan har oplevet; og det er nok de gamle Tanker, med hvad de kunne føre med. — Sig mig, om I synge endnu om Søndagen? Sig mig lidt om den lille Maria! og hvordan har min Kammerat det, den anden Tinsoldat! ja, han er rigtignok lykkelig! — jeg kan ikke holde det ud!«

»Du er foræret bort!« sagde den lille Dreng; »du maa blive; kan du ikke indse det?«

Og den gamle Mand kom med en Skuffe, hvori der var meget at se, baade »Kridthus«, og »Balsambøsse«, og gamle Kort, saa store og saa forgyldte, som man aldrig ser dem nu. Og der blev aabnet store Skuffer, og Klaveret blev aabnet, det var med Landskab indvendigt paa Laaget, og det var saa hæst, da den gamle Mand spillede paa det; og saa nynnede han en Vise.

»Ja, den kunde hun synge!« sagde han, og saa nikkede han til Portrættet, som han havde købt hos Marskandiseren, og den gamle Mands Øjne de skinnede saa klare.

»Jeg vil i Krig! jeg vil i Krig!« raabte Tinsoldaten, saa højt han kunde, og styrtede sig lige ned paa Gulvet. —

Ja, hvor blev han af? Den gamle Mand søgte, den lille Dreng søgte, borte var han, og borte blev han. »Jeg finder ham nok!« sagde den gamle, men han fandt ham aldrig; Gulvet var alt for aabent og hullet; — Tinsoldaten var falden gennem en Sprække, og der laa han i aaben Begravelse.

Og den Dag gik, og den lille Dreng kom hjem, og Ugen gik, og der gik flere Uger. Vinduerne vare ganske frosne; den

lille Dreng maatte sidde og aande paa dem for at faa et Kighul over til det gamle Hus, og der var Sneen fyget ind i alle Snirkler og Indskrifter, den laa helt op over Trappen, ligesom om der ingen var hjemme, og der var heller ingen hjemme, den gamle Mand var død.

Om Aftenen holdt en Vogn udenfor, og ned i den bar man ham i hans Kiste, han skulde ud at ligge paa Landet i sin Begravelse. Der kørte han nu, men ingen fulgte, alle hans Venner vare jo døde. Og den lille Dreng kyssede paa Fingeren efter Kisten, da den kørte.

Nogle Dage efter blev der Auktion paa det gamle Hus, og den lille Dreng saa fra sit Vindue, hvor man bar bort: de gamle Riddere og de gamle Damer, Urtepotterne med lange Ører, de gamle Stole og de gamle Skabe, noget kom her, og noget kom der; Portrættet af hende, som var funden hos Marskandiseren, kom til Marskandiseren igen, og der hang det altid, for ingen kendte hende mere, og ingen brød sig om det gamle Billede.

I Foraaret rev man Huset selv ned, for det var et Skrummel, sagde Folk. Man kunde se fra Gaden lige ind i Stuen til det Svinelæders Betræk, som blev flænget og revet; og det grønne om Altanen hang ganske vildsomt om de faldende Bjælker. — Og saa blev der ryddet op.

»Det hjalp!« sagde Nabohusene.

*

* *

Og der blev bygget et dejligt Hus med store Vinduer og hvide, glatte Mure, men foran, hvor egentlig det gamle Hus havde staaet, plantedes en lille Have, og op ad Naboens Mure vokste vilde Vinranker; foran Haven kom et stort Jerngitter med Jernport, det saa stadseligt ud, Folk stod stille og kiggede derind. Og Spurvene hængte sig i Snesevis paa Vinrankerne, snakkede i Munden paa hverandre, saa godt de kunde, men det var ikke om det gamle Hus, for det kunde de

ikke huske, der var gaaet saa mange Aar, at den lille Dreng var vokset op til en hel Mand, ja, en dygtig Mand, som hans Forældre havde Fornøjelse af, og han var lige bleven gift og med sin lille Kone flyttet ind i Huset her, hvor Haven var; og han stod hos hende der, idet hun plantede en Markblomst, som hun fandt saa yndig. Hun plantede den med sin lille Haand og klappede Jorden til med Fingrene. — Av! Hvad var det? Hun stak sig. Der sad noget spidst lige op af den bløde Jord.

Det var — ja tænk! det var Tinsoldaten, ham, som var bleven borte oppe hos den gamle Mand og var rumlet og tumlet mellem Tømmer og Grus og til sidst havde ligget mange Aar i Jorden.

Og den unge Kone tørrede Soldaten, først med et grønt Blad og saa med sit fine Lommetørklæde, det havde saadan en dejlig Lugt! og det var for Tinsoldaten, ligesom om den vaagnede op af en Dvale.

»Lad mig se ham!« sagde den unge Mand, lo og rystede saa med Hovedet. »Ja, ham kan det nu ikke være, men han husker mig paa en Historie med en Tinsoldat, jeg havde, da jeg var en lille Dreng!« og saa fortalte han sin Kone om det gamle Hus, og den gamle Mand, og om Tinsoldaten, han sendte over til ham, fordi han var saa skrækkelig ene, og han fortalte det saa akkurat, som det virkelig havde været, saa at den unge Kone fik Taarer i Øjnene over det gamle Hus og den gamle Mand.

»Det kan dog være, at det er den samme Tinsoldat!« sagde hun, »jeg vil gemme den og huske paa alt hvad du har fortalt mig; men den gamle Mands Grav maa du vise mig!«

»Ja, den kender jeg ikke,« sagde han, »og ingen kender den! alle hans Venner vare døde, ingen passede den, og jeg var jo en lille Dreng!«

»Hvor han maa have været skrækkelig ene!« sagde hun.

»Skrækkelig ene!« sagde Tinsoldaten, »men dejligt er det ikke at blive glemt!«

»Dejligt!« raabte noget tæt ved, men ingen uden Tinsoldaten saa, at det var en Lap af det Svinelæders Betræk; den var uden al Forgyldning, den saa ud som vaad Jord, men en Mening havde den, og den sagde det:

»Forgyldning forgaar,
men Svinelæder bestaar!«

Dog, det troede Tinsoldaten ikke.

